

01.05 Aralık

GÜNCEL

1 Mayıs 2025 Perşembe

PROFESÖRDEN SAMSUN'DAKİ HEYELANIN ARDINDAN KRİTİK UYARILAR

'Yamaç oyuldu, FELAKET GELDİ'

Samsun'da meydana gelen ve 3 kişinin yaşamını yitirdiği heyelanın ardından uzmanlardan uyarı geldi. Prof. Dr. Cevdet Yılmaz, bölgedeki yapılaşmanın coğrafi şartlara uygun olmadığını vurgulayarak, "Doğal denge dikkate alınmadığında bu felaketler kaçınılmaz oluyor" dedi

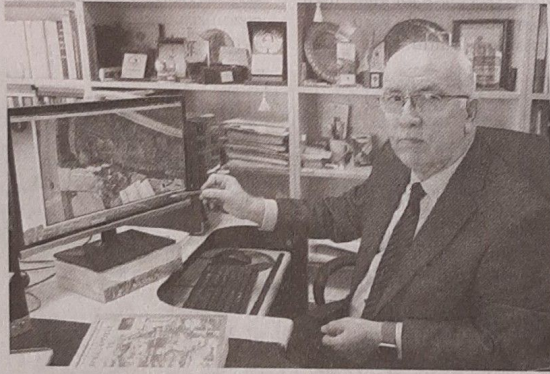
SAMSUN'un Canik ilçesinde, Samsun-Ordu istikametinde Karadeniz Sahil Yolu üzerinde bulunan bir akaryakıt istasyonunda meydana gelen heyelanda Adem Kaya (35) ile çocukları Açelya Mina Kaya (7) ve Ayla Kaya (5) hayatını kaybetmiş, anne Çiğdem Kaya (31) ise yaralı olarak kurtarılmıştı. İnsanları derinden etki olayın ardından, felaketin meydana geldiği Canik ve Tekkeköy ilçe sınırları içinde kalan sahada Samsun-Ordu karayolu boyunca yer alan ev ve işyerlerinin heyelan açısından taşıdığı riskli durum gündeme geldi.

SAMSUN HEYELANA YABANCI BİR İL DEĞİL

Bölgede muhtemel risklerden bahseden Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Eğitim Fakültesi Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Cevdet Yılmaz, bölgedeki jeolojik ve jeomorfolojik yapının heyelan açısından ciddi tehdit taşıdığına dikkat çekti. Samsun'un Karadeniz kıyı şeridinde yer aldığı için heyelanlara yabancı bir il olmadığını belirten Yılmaz, "Çevremizde çok sayıda heyelan riski taşıyan yöre var. Yaşadığımız coğrafi mekânı tanıyarak, bu mekânın özelliklerine uygun davranışlar geliştirip buna göre yapılaşma stratejileri üretmemiz gerekiyor, çoğu zaman mekânın aleyhine, doğal dengeyi dikkate almadan hareket ettiğimiz için bu tür felaketlerle karşı karşıya kalıyoruz. Gönül ister ki yaşadığımız bölgenin, yörenin, şehrin bize sunduğu coğrafi şartları tanıyalım ve ona uygun hareket edelim. Ancak ne yazık ki felaketler gerçekleştiğinde, insanlara ve yaşadığımız çevreye zarar verdiğinde dikkat çekiyor, sonra unutuluyor" diye konuştu.

'DOĞAYI TANIMADAN FELAKETLERE DAVETİYE ÇIKARIYORUZ

Doğal afetlere dirençli bir yaşam için

yaşanılan coğrafi mekânın çok iyi anlaşılması gerektiğini vurgulayan Yılmaz, "Heyelan, deprem, sel, çığ gibi olaylara maruz kalmamak için çevremizi çok iyi tanımamız gerekiyor. Coğrafi çevre şartlarına göre yapılaşma, ona uygun yerleşim alanları ve yine ona uygun ekonomik faaliyetlerin yürütülmesi şart. Doğayı tanımadan ya da tanımazdan gelerek bu felaketlere davetiye çıkarıyoruz. Ve olan yine masum insanlara oluyor" şeklinde konuştu.

FELAKET KAÇINILMAZ HALE GELİYOR

Heyelanın meydana geldiği bölgenin daha çok bazaltik aglomeralardan oluştuğunu belirten Prof. Dr. Yılmaz, bu tür yapıların çatlaklı bir bünyeye sahip olduğunu söyledi. Yağışlı mevsimlerde bu çatlaklara su dolmasıyla birlikte; eğim, malzemenin ağırlığı ve yerçekiminin de etkisiyle kütle hareketleri yaşandığını kaydeden Yılmaz, "Bu göçme hareketi eğimin derecesine bağlı olarak bazen kayma şeklinde, bazen de düşme şeklinde olabilir. Heyelanın yaşandığı sahaya baktığımızda, burada ciddi bir eğim, çatlaklı yapı ve ağır kütlelerin olduğunu görüyoruz. Bu şartlara sahip böyle bir alanda, zeminden yer kazanmak için, topuk kısımlarda gerekli önlemler

alınmadan gerçekleştirilen bu tür iş ve eylemlerde felaket kaçınılmaz hale geliyor" ifadelerini kullandı.

YOL BOYUNCA BENZER BULUNUYOR

Prof. Dr. Cevdet Yılmaz, heyelanın yaşandığı alanın yalnızca tekil bir risk bölgesi olmadığını, Samsun-Ordu kara yolu boyunca benzer yapıların bulunduğu dikkat çekerek, "Bölge adeta açık hava müzesi gibi. Yaklaşık 500 metre ileride, aynı arazi yapısında, yine topuk kısmında gerçekleştirilen benzer bir işlem nedeniyle kayıca düşmesi sonucu zarar görmüş, hizmete açılmadan atıl kalmış bir

mobilya mağazası var. Bu hasarlı yapı orada hala durup dururken biz bu sahada dikkatli davranmak yerine yamaçların altını oymaya ve hassas yapıya müdahale etmeye devam ettik. Bu müdahalelerle yamaç boyunca adeta düşmek için sebep arayan aslı vaziyetteki kayaların bağımsız hale getirdik. Yağışların da etkisiyle bu kütle hareketi gerçekleşti" açıklamasında bulundu.

YAPILAŞMAYI BİLGİLERE GÖRE RUHSATLANDIRMAMIZ GEREKİYOR

Yılmaz, felaketin yaşandığı istasyonda yamacın topuk kısmının oyularak ana kayanın eğiminin 90 dereceye kadar arttırıldığını, yoğun yağışla birlikte kayaların arasındaki çatlak sistemlerinin kaygan hale geldiğini ve üstte yer alan kütlelerin düşmeye başladığını belirterek şunları söyledi: "Bu sadece buraya özgü değil; bu sahada yaygın şekilde görülebilecek bir durum. O yüzden diyoruz ki bizim bu mekânı çok iyi tanımamız, analiz etmemiz ve yapılaşmayı da bu bilgiye göre ruhsatlandırmamız gerekiyor. Eğer bu mümkün değilse, bu sahayı imara tamamen kapatmak gerekir. Maalesef biz yer kazanma çabasıdayız. Oysa bu tutum, hiçbir suçu olmayan insanların canına mal oluyor."